

OBRAZAC

sudjelovanja u savjetovanju

Važna napomena:

Popunjeni obrazac s prilogom zaključno **do 7. svibnja 2013.** dostaviti na adresu elektronske pošte: neprofitni@min-kulture.hr

Program dodjele bespovratnih sredstava neprofitnim medijima – nacrt za javnu raspravu**Ministarstvo kulture***Početak savjetovanja: 23 .4. 2013.**Završetak savjetovanja: 7. 5. 2013.*

Naziv predstavnika zainteresirane javnosti koja daje svoje mišljenje, primjedbe i prijedloge na predloženi nacrt

Info zona i Zajednica informativnih centara za mlade u Hrvatskoj

Interes, odnosno kategorija i brojnost korisnika koje predstavljate

Informativna glasila za mlade; mladi; mladi na nacionalnoj i regionalnim razinama

Ime i prezime osobe (ili osoba) koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za predstavljanje predstavnika zainteresirane javnosti

*Ivan Medić – predsjednik Info zone
Vedrana Biličić – predsjednica Zajednice ICM u RH
Goran Biličić – urednik internet portala infozona.hr*

Datum dostavljanja

07. svibnja 2013.

Načelne primjedbe:

Kriteriji za ocjenjivanje medija su nešto razrađeni nego u prvom krugu javne rasprave, no i dalje u pojedinim, možda čak i ključnim segmentima nedovoljno razrađeni pa nije u potpunosti jasno ni kakve točno medije i koje teme predlagatelj želi podupirati.

Primjedbe na pojedine dijelove Programa:

Nacrt *Programa dodjele bespovratnih sredstava neprofitnim medijima* (u daljnjem tekstu Program) jasno definira tko se može prijaviti na natječaj – proizvođači medijskog sadržaja upisani u Registar neprofitnih organizacija kod Ministarstva financija. Zbog prethodnih rasprava smatramo da je važno izraziti podršku takvom prijedlogu i istaknuti da on **izbjegava relativiziranje odnosa civilnog i profitnog sektora te u bitnome smanjuje mogućnost zloupotrebe javnog novca**, ne samo u kontekstu loših iskustava sa dodjeljivanjem sredstava Fonda za pluralizam medija s kojim se željelo osnažiti pojedine sadržaje u kojima profitni mediji ne vide interes/profit. Naravno, takav prijedlog ne onemogućava udrugama da ostvaruju prihod te ga usmjeravaju u vlastiti razvoj, ne ostvarujući profit.

Prijedlog podrške individualnom novinarskom radu smatramo nedovoljno razrađenim te je upitno kakve bi posljedice imala njegova primjena. Smatramo da i bez tog prijedloga financiranje sa ograničenim budžetom u prvoj godini ima dovoljno izazova te **preporučamo da se za ovu godinu odustane od podrške individualnom novinarskom radu.**

Predlagatelj je trebao već u predloženom Programu **jasno detektirati prioritete, odnosno jasno naznačiti tko su marginalizirani društveni subjekti** koji se navode u kriteriju *Doprinos pluralizmu medijskog predstavljanja društvenih subjekata*. Jesu li to mladi, nacionalne manjine, LGBT osobe, glazbenici, uzgajivači gljiva i/ili netko šesti?

Skalu bodovanja od 0 do 12 smatramo neprimjerenom, jer nužno podrazumijeva model koji će pružiti jasan odgovor na pitanje tko je više marginaliziran (tko „vrijedi više bodova“) – sportaši (izuzev nogometaša), mladi neafirmirani umjetnici ili LGBT osobe?

Jasno definiranje marginaliziranih društvenih subjekata je važno i jer su prva dva kriterija nerazdvojivo povezana te donose ukupno 24 boda (15% od ukupnog broja bodova)

- procjena da li je neki društveni subjekt marginaliziran direktno utječe i na procjenu da li je marginalizirana i neka tema vezana uz taj društveni subjekt.

Svi prethodno navedeni problemi bi se mogli riješiti ukoliko postoji neka znanstvena podloga - analiza sadržaja medija, istraživanje o potrebama ili slično. U nedostatku sredstva i vremena, predlagatelj za prvu godinu financiranja može na temelju analize trenutne strukture neprofitnog medijskog sektora i primjenom kriterija Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva u financiranju neprofitnih medijskih projekata **predložiti konkretne prioritete**.

Ukoliko bi se ukupan broj bodova podjednako rasporedio po prioritetima pa da maksimalan broj bodova dobiju mediji koji će se posvetiti svim prioritetima - diskriminirali bi se specijalizirani mediji. Stoga predlažemo da se **na temelju prioriteta formiraju kategorije medija**, a unutar kategorija, ovisno o vrsti medija (tv, radio, portal, tiskovina), podkategorije.

U definiraju prioriteta, ne zadirući u područja izvan našeg djelovanja, želimo naglasiti sljedeće: Mladima kao društvenoj skupini su zajedničke stvarne i pripisane socijalne značajke, koje određuju njihovu društvenu ulogu, a posljedica toga je nedovoljna integracija mladih u ukupan društveni život i njihov nepovoljniji društveni status u usporedbi sa starijima. Mladi se nalaze u specifičnom prijelaznom razdoblju za koje je karakterističan nesklad između psihofizičke i tzv. socijalne zrelosti: više nisu zaštićeni kao djeca, a još ne uživaju sve mogućnosti i pogodnosti dostupne odraslima. Takva ih situacija čini jednim od najranjivijih segmenata populacije, što zahtijeva poseban odnos društva prema njihovim interesima, problemima, potrebama i životnim perspektivama – stoji u aktualnom Nacionalnom programu za mlade. Također, u Poglavlju 7. Mobilnost, informiranje i savjetovanje, Mjera 5.1. kaže da bi se putem natječaja trebalo financirati projekte koji se odnose na izdavanje omladinskih studentskih i informativnih glasila na lokalnoj i nacionalnoj razini, a jedan od suradnika u provedbi mjere se navodi upravo Ministarstvo kulture. U skladu s gore navedenim smatramo da **neprofitni medijski projekti namijenjeni mladima svakako moraju biti jedan od prioriteta ovog natječaja**. Pod tim prioritetom podrazumijevamo afirmaciju mladih te njihovog djelovanja i stvaralaštva, promociju primjera dobre prakse, mapiranje problema mladih u zajednici i sudjelovanje u kreiranju politika prema mladima te podršku mladima u njihovom individualnom i društvenom razvoju.

Predlažemo **mogućnost definiranja jasne norme (broja tekstova ili minuta) koju medij može ostvariti i u skladu s tim rangiranje medija** unutar kategorije i podkategorije na koju aplicira. Logično je da više bodova dobije medij koji tijekom razdoblja provedbe projekta može realno proizvesti više sadržaja, no svakako treba na adekvatan način vrednovati sadržaje za čije je objavljivanje potrebna duža priprema (npr. istraživačko novinarstvo).

U trećem kriteriju, koji donosi čak 12 bodova, relativno je **koji je to pristup dominantan, što su etablirani kutovi gledanja i koji su to novi pristupi te može li se u svim društvenim skupinama, kojima su mediji ili teme namijenjeni, takav kriterij primijeniti**. Primjerice, za nekoga tko se bavi afirmacijom stvaralaštva mladih zasigurno se ne zahtijeva drugačiji kut gledanja i pristupa, ali se mora vrednovati marginaliziranost takvih sadržaja u ukupnom medijskom prostoru. Predlažemo da se ovaj kriterij u potpunosti izostavi.

Predlagatelj mora zauzeti jasan stav želi li ovim natječajem financirati i neprofitne medije koji su specijalizirani za jedno ili manji broj tematskih područja. Iako je u tekstu prijedloga jasno da je taj problem percipiran, nigdje se ne iščitava konkretno rješenje, već se indirektno, kroz primjenu sustava bodovanja, može zaključiti da se ne preferiraju takvi mediji. Konkretno, 4. i 6. kriterij donose ukupno najviše 20 bodova (12% od ukupnog broja bodova), a neupitno isključuju specijalizirane medije. Naš je stav da kriteriji ne bi trebali biti diskriminatorni prema takvim medijima, odnosno da od početka treba težiti ravnomjernom razvijanju neprofitne medijske scene. **Treba jasno odgovoriti - da li je, primjerice, predlagatelju popularizacija znanosti manje važna od promocije prava na obrazovanje, kako sugerira ovako postavljenim kriterijima pa onda i bodovanjem?**

Osmi i deveti kriterij smatramo nepotrebnim. Nejasno je kako kriterij *Istinitost informacija* primijeniti na bodovnoj skali od 0 do 8, odnosno zašto raditi razliku između onih medija koji često objavljuju neistinite informacije i onih koji ih rijetko objavljuju. Logičnije bi bilo da se po ovom kriteriju medij može diskvalificirati iz natječaja ako postoje sudske presude ili mjerodavna rješenja koja su utvrdila objavu lažnih informacija. Nejasno je i što je predlagatelj htio postići uvjetovanjem raznolikosti novinarskih formi i žanrova, odnosno direktnim utjecajem na uređivačku politiku.

U kontekstu ispravnog pozicioniranja novinarske struke u društvu, ali i poticanja novinarskog stvaralaštva te besmislenosti poticanja medija koji u znatnoj mjeri prenosi sadržaj, **smatramo**

neprimjerenim da autorski sadržaj čini samo 4,8% ukupnog broja bodova. Štoviše, prevođenje ili kopiranje sadržaja uopće ne bi trebalo biti predmet financiranja javnim sredstvima.

Doseg, dostupnost i utjecaj medija je poprilično kompleksan kriterij koji donosi čak 36 bodova (22% ukupnog broja bodova), a nedovoljno je razrađen i u većoj mjeri nekorektan. Osim što različite vrste medija nemaju jednake mogućnosti kvantitativne procjene dosega i utjecaja medija, pored manje važnih zamjerki ovom kriteriju, nekoliko je diskreditirajućih stavki koje želimo posebno istaknuti:

1. Kako smo već u prvom krugu javne rasprave istaknuli – **nekorektno je zanemariti utjecaj medija na poticanje samoorganiziranja građana, održavanja javnih rasprava, pokretanje postupaka, reakciju vlasti...** Smatramo da su to, u kontekstu civilnoga društva, vrijedni i poželjni utjecaji neprofitnih medija, a koji se ovakvim bodovanjem u potpunosti zanemaruju.
2. Nekorektno je prema broju posjeta, čitanosti, slušanosti ili gledanosti **uspoređivati medije koji imaju različitu publiku** pa time i različit maksimalan doseg i utjecaj. Primjerice portal koji se bavi LGBT temama zasigurno nije zanimljiv „širem krugu populacije“, nego samo određenoj marginaliziranoj skupini.
3. Nekorektno je utjecaj medija **vrednovati prema broju prenošenja ili citiranja sadržaja jer se time diskriminira medije koji se bave široj javnosti manje zanimljivim temama** iako ti sadržaji čine veliki doprinos pluralizmu medija i razvoju društva.
4. Vrednovanje utjecaja medija prema broju prenošenja ili citiranja otvara i pitanje **kako rangirati medije koji citiraju** (Vrijedi li citiranje na index.hr više od citiranja na spickovina.info i koliko?)
5. Relativno je koje su to relevantne nagrade i priznanja i **mogu li se nagrade i priznanja nekako rangirati** (Vrijedi li nagrada VIDI više od nagrade Web Festa-a i koliko?)

Zbog gore navedenih problema, **predlažemo da se ovaj kriterij u potpunosti izostavi u prvoj godini financiranja** te da se isključivo za potrebe evaluacije i odluke o nastavku financiranja u obzir uzimaju parametri poput promjene broja posjetitelja, utjecaja medija na društvene promjene i slično. Za očekivati je da broj posjeta, čitanost ili slušanost neće biti u padu u odnosu na vrijeme prije ostvarene podrške Ministarstva kulture te da će medij poticati

samoorganiziranja građana, održavanja javnih rasprava, pokretanje postupaka, reakciju vlasti i slično.

U tom kontekstu, ali i zbog ionako ograničenog budžeta, predlažemo da se u prvoj godini financiranja **u raspodjeli sredstava ne radi razlika između postojećih i novopokrenutih medija**, ali predlažemo da se medijima koji se realiziraju duže od primjerice tri godine **zbog iskustva, kapaciteta te potvrde kvalitete i održivosti daju dodatni bodovi**.

Smatramo da ***Broj radnika i Redakcijska demokracija* ne bi trebali biti kriterij za ocjenjivanje medija**. Broj radnika angažiranih na mediju ne ukazuje nužno na kvalitetu medija, a odnosi se na kapacitet organizacije i odrazit će se na raspoređivanje sredstava dobivenih od Ministarstva kulture te ne vidimo potrebu za bodovanjem u procjeni medija. Važno je istaknuti i da su novinari često angažirani paušalno zbog potrebe za raznolikošću sadržaja. Redakcijska demokracija, precizno definirana, može biti preduvjet apliciranja na natječaj, a ne predmet poprilično nejasnog bodovanja. Naime, kako definirati koji je sustav demokraciji i za koliko bodova?